

Περίληψη - Abstract

Βενιέρη Κωνσταντίνα: Το Κοινόν των Ορειών: η εξέλιξη της ανθρώπινης εγκατάστασης σε μία απομονωμένη περιοχή της Νοτιοδυτικής Κρήτης κατά τους ιστορικούς χρόνους

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί η εξέλιξη της ανθρώπινης εγκατάστασης στις πόλεις που κατά την ελληνιστική εποχή συνέπτυξαν το Κοινόν των Ορειών, την πρώτη ομοσπονδία πόλεων που δημιουργήθηκε στην Κρήτη κατά την αρχαιότητα. Δεδομένου του πρωτοποριακού αλλά και συμπαγούς χαρακτήρα του πολιτικού σχηματισμού των Ορειών και της κοινής ταυτότητας που φαίνεται πως διαμορφώθηκαν διαχρονικά οι έξι πόλεις (Υρτακίνα, Έλυρος, Λισός, Συία, Ποικιλάσιον και Τάρρα) εξετάζονται, τόσο πριν όσο και μετά την ύπαρξη του κοινού, ως σύνολο.

Σκοπός της εργασίας, είναι καταρχάς η κατά το δυνατόν πληρέστερη συγκέντρωση και παρουσίαση όλων των αρχαιολογικών δεδομένων κατά τρόπο συνολικό, όπως δεν έχει γίνει έως τώρα από την έρευνα, ενώ έμφαση δίνεται και στην προσωπική καταγραφή, όπως αυτή προέκυψε από τις αυτοψίες στους χώρους. Κατά δεύτερον, η προσπάθεια της συνθετικής μελέτης αυτών, ώστε να εξαχθούν όποια δυνατά συμπεράσματα σε σχέση με τους παράγοντες που συνέθεσαν τον κοινό χαρακτήρα της Ορείας, αλλά και των Ορειών, δηλαδή, να εντοπιστούν τα κοινά στοιχεία που διέθεταν οι πόλεις μεταξύ τους και τι συνιστούσε το κοινό τους υπόβαθρο, ώστε τελικά να συμπίψουν μία ομοσπονδία, αλλά και τι συνέχισε να τους ενώνει μετά τη διάλυση εκείνης.

Στο πρώτο κεφάλαιο, εκτίθεται η ιστορία της έρευνας, ενώ στο δεύτερο τίθεται στο επίκεντρο η ομοσπονδία από ιστορική κυρίως σκοπιά, καθώς το διάστημα της ύπαρξής της είναι κομβικό για την κατανόηση της εξέλιξης πριν και μετά από αυτό το ορόσημο: καταρχάς επιχειρείται ο διαχωρισμός των όρων που αφορούν την ομοσπονδία («Ορειοί») και την περιοχή της («Ορεία») και ακολούθως ανιχνεύεται το ποια είναι τα συμμετέχοντα μέλη, η γεωγραφική έκταση της επικράτειας και το χρονικό πλαίσιο της λειτουργίας του Κοινού, ενώ προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά και ο χαρακτήρας του μέσα από τις γραμματειακές πηγές, τις επιγραφές και τα νομίσματα.

Κατόπιν, ιστορικά στοιχεία για την κάθε πόλη μεμονωμένα, παρατίθενται στα επί μέρους κεφάλαια που ακολουθούν, μαζί με τα δεδομένα που αφορούν τη γεωγραφική θέση, τη γεωμορφολογία και το περιβάλλον, τις επαφές και την οικονομία, όπως προκύπτουν μέσα από τις υλικές και άυλες μαρτυρίες, ενώ ακολουθεί η περιγραφή της τοπογραφίας των μνημείων που είναι ορατά σήμερα στους χώρους.

Στο τέλος επιχειρείται μία συνολική παρουσίαση των διαφόρων παραμέτρων εντός του συγκεκριμένου, κοινού, διακριτού γεωγραφικού πλαισίου και καταδεικνύεται πως η περιοχή των Ορειών συνιστά, μία ξεχωριστή μικρο-γεωγραφία που συνέδεε το περιβάλλον με τους κατοίκους του διαχρονικά, καθορίζοντας τη μορφή του υλικού πολιτισμού τους, του χαρακτήρα των πόλεων και της οικονομίας τους, αλλά και τις ιστορικές τους τύχες.

Venieri Konstantina: «The Koinon of the Oreioi: the evolution of human settlement on a remote region of South-western Crete during the historical period»

This Master thesis investigates the evolution of human settlement of the area of the 'poleis' which constituted the 'Koinon of the Oreioi' during the hellenistic period, the first confederacy among cities which took place in Crete in antiquity. Given the innovative and solid nature of the political structure of Oreioi and the common identity which seems that was shaped over time, the six cities (Hyrtakina, Elyros, Lisos, Syia, Poikilasion and Tarrha) are examined as a whole.

The aim of this thesis, at first, is the as complete as possible compilation and exposition of the archaeological data, in an overall way, as it has never been attempted till today by the research, whereas emphasis is given to the personal recording, as a result of the autopsies of the sites. Secondly, the attempt to study them synthetically, in order to draw any possible conclusions regarding the factors that created the common character of Oreia and Oreioi as well; i.e. the identification of the common elements and the common background of the cities, which not only led to the foundation of their federal state, but also continued to unite them after its dissolution.

On the first chapter, the research history is exhibited, whereas the second chapter focuses on the confederacy from a historical perspective, as the period during which it exists is crucial for the understanding of the development before and after this milestone: firstly a clarification is attempted between the terms concerning the federal state ('Oreioi') and its territory ('Oreia'). Accordingly, the participants, the geographical scope of that territory and the chronological framework of the federation's existence are traced and the features and its character are defined through the literary sources, the inscriptions and the coinage.

After these introductory parts, historical evidence is cited for each city separately, in the next, individual chapters, alongside the data referring to the geographical location, geomorphology and environment, contacts and economy, as they appear through the material and non-material evidence, followed by a description of the topography of the monuments which are today visible at the sites.

Finally, a comprehensive overview of the various parameters is attempted within this specific, common, distinct geographical context and it is demonstrated that the area of the Oreioi constituted a separate micro-geography that linked the environment with its inhabitants over time and, at the same time, it defined their material culture, the character and the economy of their cities and their historical fate.